ԹԵՍՏԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Թեստը բաղկացած է 2 մասից: Առաջին մասում ստուգվում են ընթերցանության (տեքստի ընկալման) կարողություններ և կապակցված խոսքի հմտություններ, 2-րդ մասում՝ ուղղագրական, բառագիտական, քերականական գիտելիքներ: Թեստը պարունակում է 14 առաջադրանք, որոնցից 7-ը՝ 1-ին մասում, 7-ը՝ 2-րդ: Առաջադրանքներից 4-ը ենթաառաջադրանքներով են: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի և ենթաառաջադրանքի ճիշտ պատասխանը գնահատվում է 1 միավորով:

Թեստի 1-ին մասը պարունակում է որևէ տեքստ՝ գեղարվեստական կամ գիտահանրամատչելի:

Տեքստերի ծավալները կախված են դրանց տեսակից. գեղարվեստական բովանդակությամբ տեքստերը պարունակում են շուրջ 350 բառ, գիտահանրամատչելիները՝ ավելի պակաս՝ շուրջ 280 բառ:

1-ին մասի առաջադրանքներից 5-ը վերաբերում են տեքստի բովանդակությանը (դրանցից 2-ը 2-ական ենթաառաջադրանքներով են. ընդհանուր հաշվով՝ 7 հարց՝ տեքստի բովանդակության վերաբերյալ):

Հարցերից 2-ը ընտրովի պատասխանով են՝ պատասխանի 4-ական տարբերակներով, 5-ը՝ ընդարձակ, որոնց աշակերտը պետք է պատասխանի ինքնուրույն (1-ական նախադասությամբ):

1-ին մասի 6-րդ առաջադրանքը վերաբերում է տեքստում բայերի ճիշտ ժամանակաձևով գործածությանը:

1-ին մասի 7-րդ առաջադրանքը վերաբերում է նախադասության տեսակներին՝

- ըստ կազմության՝ պարզ, բարդ, համառոտ, ընդարձակ,
- ըստ երանգի՝ պատմողական, հարցական, հրամայական, բացականչական:

Անհրաժեշտ է տեքստից դուրս գրել 1 նախադասություն՝ ըստ պահանջի:

1-ին մասի առավելագույն միավորը 9 է:

2-րդ մասը պարունակում է տեքստից անկախ[1] 7 առաջադրանք, որոնցով ստուգվում են գիտելիքներ ստորև տրված ոլորտներից:

1. **Ուղղագրություն:** Տրվում են 4 բառակապակցություններ, որոնցից յուրաքանչյուրի թավ գրված բառում տառ կամ տառակապակցություն է բաց թողնված: Դրա տեղում դատարկ վանդակ է: Աշակերտը պիտի արտագրի այդ բառերը տրված տողերի վրա՝ լրացնելով բաց թողնված տառը կամ տառակապակցությունը:

2. **Բառագիտություն.**

ա. իմաստաբանություն. բառիմաստ, հոմանիշներ, հականիշներ, բառի՝ նախադասության կամ բառակապակցության մեջ ուղղակի կամ փոխաբերական իմաստով գործածված լինելը, բառակապակցության՝ դարձվածք կամ ոչ դարձվածք լինելը,

բ. բառակազմություն. պարզ, բարդ (հոդակապով, անհոդակապ) ածանցավոր (նախածանցավոր, վերջածանցավոր) բառեր:

Անհրաժեշտ է տրված 4 տարբերակներից ընտրել ճիշտը կամ սխալը՝ ըստ պահանջի:

3. **Ձևաբանություն.**

ա. խոսքի մասեր (տրվում են 4 բառեր, որոնց դիմաց ճիշտ կամ սխալ գրված է դրա խոսքիմասային պատկանելությունը կամ քերականական որևէ կարգը. աշակերտը պետք է ընտրի ճիշտը կամ սխալը՝ ըստ պահանջի)՝

- գոյական. հատուկ և հասարակ, եզակի և հոգնակի թիվ,
- ածական,
- թվական,
- շաղկապ,

[1] Որոշ դեպքերում 2-րդ մասի առաջադրանքները, ըստ նպատակահարմարության, կարող են առնչվել տեքստին:

բ. բառերի ձևափոխություն և տեղադրում տրված նախադասության բաց թողնված տեղերում: Տրվում է 1 նախադասություն, որում 2 բառ բաց է թողնված: Բաց թողնված բառերը տրված են փակագծերում ուղիղ ձևերով և ըստ տեղադրման հերթականության: Անհրաժեշտ է տրված բառերը դնել համապատասխան հոլովով, թվով և առումով և տեղադրել նախադասության մեջ: Յուրաքանչյուր ճիշտ ձևավորված բառի համար տրվում է մեկական միավոր:

4. **Շարահյուսություն:**

ա. նախադասության անդամներ՝ ենթակա, ստորոգյալ, լրացում, և կոչական (տրվում է նախադասություն, որում անհրաժեշտ է գտնել և տրված տողի վրա դուրս գրել նախադասության համապատասխան անդամը, տրված հարցին պատասխանող անդամը կամ կոչականը՝ ըստ պահանջի):

բ. կետադրություն (աշակերտը պետք է արտագրի տեքստի ընդգծված նախադասությունը և դնի բաց թողնված կետադրական նշանը՝ բարդ նախադասության բաղադրիչների կամ բազմակի անդամների համար, կամ նշանները՝ կոչականի համար):

2-րդ մասի առավելագույն միավորը 11 է:

Թեստի առավելագույն միավորն է 20-ը:

Թեստի կատարմանը հատկացվում է 90 րոպե:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿԸ			
Միավորը	Գնահատականը	Միավորը	Գնահատականը
1	**1**	11-13	**6**
2-3	**2**	14-15	**7**
4-5	**3**	16-17	**8**
6-7	**4**	18-19	**9**
8-10	**5**	20	**10**

ԹԵՍՏ
(նմուշ)

1-ին մաս

Կարդա՛ տեքստը և պատասխանի՛ր տրված հարցերին

Դավիթի կյանքը գրեթե հրաշալի էր. նա իրենց բակում շատ ընկերներ ուներ, որոնց հետ ամեն օր՝ դասերից հետո, գնում էր գնդակ խաղալու: Միայն թե Դավիթը մի մեծ խնդիր ուներ. դա նրա փոքր քույրն էր՝ Լիլին: Լիլին ոչ մի կերպ չէր կարողանում հասկանալ, որ Դավիթին ու նրա ընկերներին բոլորովին դուր չի գալիս, որ ինքը միշտ նրանց հետ է լինում: Հենց տղաները դուրս էին գալիս բակ, Լիլին իր փոքրիկ ոտիկներով ***(վազել)*** նրանց մոտ և ուրախ-ուրախ ցատկոտելով՝ հայտնում.

- Ես եկա՜…

Բոլորը հոգոց էին հանում: Իրականում աղջիկը առանձնապես նեղություն չէր տալիս նրանց. շատախոս չէր, չէր նվնվում, չէր խառնվում նրանց խաղերին: Ճիշտն ասած, շատ բան չէր էլ կարող անել: Այնքան փոքրիկ էր, որ ո՛չ կարող էր գնդակ խաղալ, ո՛չ ծառերը մագլցել, միայն իր սև աչիկներով լուրջ նայում էր տղաներին, և ուր նրանք գնում էին, ինքն էլ նրանց հետևից գնում էր:

Դավիթը փորձում էր մորը համոզել, որ Լիլիին չթողնի իրենց հետևից գալ:

- Ինչո՞ւ պիտի իմ քույրը միշտ մեզ հետ լինի,- հարցնում էր նա,- ինչո՞ւ Արմենի քույրը չի գալիս, Հակոբի քույրը չի գալիս:

Մայրը ծիծաղում էր.

- Արմենի քույրը ընդամենը վեց ամսական է, Հակոբը ընդհանրապես քույր չունի… Քո բախտն այդ հարցում չի բերել:

Մի օր Դավիթը ուզում էր տղաների հետ գնդակ խաղալ: Սկզբում նրանք մի ծանր գնդակ ունեին: Բայց մի անգամ այդ գնդակը Սարգիս քեռու պատուհանը կոտրեց: Ի՞նչ պատմության մեջ ընկան: Գնդակն էլ այլևս հետ *(չտանայ)*: Հիմա արդեն թեթև գնդակով էին խաղում: Այդ օրը տղաները դեռ նոր էին դուրս եկել, երբ Լիլին սովորականի պես վազեց նրանց մոտ ու ասաց.

- Ես եկա՞…

Տղաները, ինչպես միշտ, ձևացրին, թե նրան չեն նկատում: Նրանք սկսեցին խաղալ: Տղաներից մեկը այնպես ուժգին հարվածեց գնդակին, որ այն այս անգամ էլ *(ընկնել)* Սարգիս քեռու բակը: Նրանք վազելով մոտեցան ցանկապատին և տեսան գնդակը խոտերի մեջ՝ այնքան հեռու, որ ձեռք չէր հասնի: Հակոբը փորձեց անցնել ցանկապատի ճաղերի արանքով, բայց չկարողացավ:

- Ես չեմ կարող անցնել,- հուսահատ ասաց նա,- ցանկապատը շատ խիտ է: Եվ մեզանից ոչ մեկը չի կարող:

Իրավիճակն անելանելի էր: Բոլորից շատ Դավիթն էր տխրել:

- Այս ամենը Լիլիի պատճառով եղավ,- ասաց նա,- Տիգրանը այդքան ուժեղ խփեց գնդակին, որովհետև Լիլիի վրա էր բարկացել:

- Մի նայե՛ք Լիլիին, տեսեք, թե նա ինչ փոքրիկ է,- ասաց Արմենը, - Լիլի՛, այստե՛ղ արի:

Լիլին վազելով եկավ՝ ասելով.

- Ես եկա՞…

Հեշտությամբ մտնելով ճաղերի արանքից՝ Լիլին դուրս բերեց գնդակը ու հանձնեց հիացած տղաներին: Դավիթը հպարտությամբ նայում էր նրան, հետո ասաց.

- Ես քեզ գնդակ խաղալ *(սովորեցնել)*:

1 Նշի՛ր երկու բան, որոնցով նկարագրվում է Լիլին:

Պատասխան՝ _____, _____

2 Ո՞րն էր Դավիթի հիմնական խնդիրը:

1) Հարևանը գնդակը հետ չէր տալիս:
2) Քույրն ամեն տեղ ուզում էր նրա հետ գնալ:
3) Ընկերը կորցրել էր Դավիթի միակ գնդակը:
4) Մայրը բարկանում էր, երբ ինքը քրոջ հետ կոպիտ էր վարվում:

3 Ուշադի՛ր կարդա տեքստի երկխոսությունները և պատասխանի՛ր տրված հարցերին:

ա. Ի՞նչ է պատասխանում մայրը տղայի հարցին:

1) Նրա ընկերներից ոչ մեկը քույր չունի:
2) Ընկերների մայրերը աղջիկներին թույլ չեն տալիս բակ դուրս գալ:
3) Նրանցից մեկը քույր չունի, իսկ մյուսինը դեռ շատ փոքրիկ է:
4) Լիլին իրենց բոլորովին չի խանգարում, չի նվնվում և խաղերին չի խառնվում:

բ. Ըստ Դավիթի՝ ինչո՞վ էր մեղավոր Լիլին, որ գնդակը հարևանի բակն ընկավ:

Պատասխան՝ _____

_____

4 Ինչո՞ւ տղաները չէին կարող հարևանին խնդրել, որ գնդակը վերադարձնի:

Պատասխան՝ _____

_____

5 **ա.** Ինչո՞վ օգնեց փոքրիկ աղջիկը տղաներին:

Պատասխան՝ _____

_____

բ. Ինչի՞ց ենք մենք իմանում, որ եղբոր վերաբերմունքը նրա հանդեպ փոխվեց:

Պատասխան՝ _____

_____

6 Փակագծերում դրված բայերը տարբերակներում ներկայացված են որոշակի դեմքով, թվով և ժամանակով: Ըստ տեքստի՝ ո՞ր տարբերակի բայի ձևն է սխալ:

1) ***վազել*** – վազում էր
2) ***չստանալ*** – չենք ստացել
3) ***ընկնել*** – ընկավ
4) ***սովորեցնել*** – կսովորեցնեմ

7 Տեքստից դո՛ւրս գրիր 1 հարցական նախադասություն:

Պատասխան՝ _____

_____

2-րդ մաս

Կատարի՛ր տրված առաջադրանքները:

8 Տրված բառակապակցությունների ընդգծված բառերում բաց թողնված տառի կամ տառակապակցության տեղում դատարկ վանդակ է: Արտագրի՛ր ընդգծված բառերը՝ դատարկ վանդակի փոխարեն լրացնելով բաց թողած տառը կամ տառակապակցությունը:

տաք **<u>հա□ուստ</u>**, հմուտ **<u>□րսորդ</u>** ,
լայն **<u>մի□անցք</u>**, երկարավիզ **<u>ընձու□տ</u>**

Պատասխան՝ ____________________, ____________________,

____________________, ____________________

9 Ո՞րն է տրված նախադասության ենթական:

Վերադարձին մի անտառի մեջ թագավորը հանդիպեց մի ծերունու:

Պատասխան՝ ____________________

10 Տրված նախադասության մեջ բաց է թողնված մեկ կետադրական նշան: Արտագրի՛ր այդ նախադասությունը և դի՛ր բաց թողնված կետադրական նշանը:

Այդ երկրում բարձր ծառերով մի անտառ կար որը հասնում էր մինչև կապուտակ ծովի ափը:

Պատասխան՝ ____

____

11 Ո՞ր բառի իմաստն է՝ ***փորելով գետնի տակից որևէ հին բան հանել:***

1) պեղել
2) զննել
3) նշմարել
4) կերտել

12 Տրված բառերից որի՞ դիմաց է սխալ նշված նրա տեսակը՝ ըստ կազմության:

1) ***աշխարհամաս*** – հոդակապով բարդ բառ
2) ***զարմանալի*** – վերջածանցավոր բառ
3) ***ջրհոր*** – անհոդակապ բառ
4) ***մատիտ*** – ածանցավոր բառ

13 Տրված բառերից յուրաքանչյուրի դիմաց նշված է, թե այն ինչ խոսքի մաս է: Ո՞ր տարբերակում է սխալ նշված:

1) ***դպրոց*** – իր ցույց տվող գոյական
2) ***այգի*** – ածական
3) ***թեև*** – շաղկապ
4) ***երեսուն*** – թվական

14 Արտագրի՛ր նախադասությունը՝ փակագծերում տրված բառերը ձևափոխելով և տեղադրելով բաց թողած տեղերում:

Նա տեսավ, որ …… դուրս գալիս հայրը մի …… հանդիպեց:

(խանութ, ծանոթ)

Պատասխան՝ _____

_____